הלכות מגילה פרק ב

פרק ב: דיני מקרא מגילה

קריאה על הסדר

א.

הקורא את המגילה למפרע - לא יצא.

קרא ושכח פסוק אחד, וקרא פסוק השני לו, וחזר וקרא פסוק ששכח, וחזר וקרא פסוק שלישי - לא יצא, מפני שקרא פסוק אחד למפרע.

אלא כיצד עושה? מתחיל מפסוק שני ששכח, וקורא על הסדר:

ב.

מצא ציבור שקראו חציה - לא יאמר, "אקרא חצי האחרון עם הציבור, ואחזור ואקרא חצי ראשון", שזה קורא למפרע, אלא קורא מתחילה ועד סוף על הסדר.

הפסק

קרא ושהה מעט, וחזר וקרא. אף על פי ששהה כדי לגמור את כולה, הואיל וקרא על הסדר - יצא:

ג.

הקורא את המגילה על פה - לא יצא ידי חובתו.

הלועז ששמע את המגילה הכתובה בלשון הקודש ובכתב הקודש, אף על פי שאינו יודע מה הן אומרין - יצא ידי חובתו.

וכן, אם היתה כתובה יוונית ושמעה - יצא, אף על פי שאינו מכיר, ואפילו היה השומע עברי:

ד.

היתה כתובה תרגום, או בלשון אחרת מלשונות הגויים - לא יצא ידי חובתו בקריאתה אלא המכיר אותה לשון בלבד.

והוא שתהיה כתובה בכתב אותה לשון - אבל אם היתה כתובה בכתב עברי, וקראה ארמית לארמי - לא יצא, שנמצא זה קורא על פה. וכיון שלא יצא הקורא ידי חובה - לא יצא השומע ממנו:

ה.

הקורא את המגילה בלא כוונה - לא יצא.

כיצד? היה כותבה, או דורשה, או מגיהה,

אם כוון ליבו לצאת בקריאה זו - יצא,

ואם לא כוון ליבו - לא יצא.

קרא והוא מתנמנם, הואיל ולא נרדם בשינה - יצא:

ו.

במה דברים אמורים שהמכוון ליבו בכתיבתה יצא - בשנתכוון לצאת בקריאה שקורא בספר שמעתיק ממנו בשעה שהוא כותב.

אבל אם נתכוון לצאת בקריאת זו שכותב - לא יצא, שאינו יוצא ידי חובתו אלא בקריאתה מספר שכולה כתובה בו בשעת קריאה:

ז.

הקורא את המגילה וטעה בקריאתה וקרא קריאה משובשת - יצא, לפי שאין מדקדקין בקריאתה.

קראה עומד או יושב - יצא, ואפילו בציבור.

אבל לא יקרא בציבור יושב לכתחילה, מפני כבוד הציבור.

קראוה שנים, אפילו עשרה, כאחד - יצאו הקוראים והשומעים מן הקוראים.

וקורא אותה גדול עם הקטון, ואפילו בציבור:

ח.

אין קוראין בציבור במגילה הכתובה בין הכתובים, ואם קרא - לא יצא, אלא אם כן היתה יתירה על שאר היריעות או חסירה, כדי שיהיה לה הכר.

אבל יחיד קורא בה ואפילו אינה חסירה ולא יתירה, ויוצא בה ידי חובתו:

כתיבת המגילה

ט.

אין כותבין את המגילה אלא בדיו, על הגויל או על הקלף, כספר תורה.

ואם כתבה במי עפצא וקלקנתוס - כשרה.

כתבה בשאר מיני צבעונין - פסולה.

וצריכה שרטוט כתורה עצמה.

ואין העור שלה צריך עבדה לשמה.

היתה כתובה על הנייר, או על עור שאינו מעובד, או שכתבה גוי או מין - פסולה:

י.

היו בה אותיות מטושטשות או מקורעות,

אם רישומן ניכר, אפילו היו רובה - כשרה.

ואם אין רישומן ניכר,

אם היה רובה שלם - כשרה,

ואם לאו - פסולה.

השמיט בה הסופר אותיות או פסוקין, וקראן הקורא על פה - יצא:

יא.

המגילה צריכה תפירה עד שיהיו כל עורותיה מגילה אחת.

ואינה נתפרת אלא בגידין, כספר תורה, ואם תפרה שלא בגידין - פסולה.

ואינו צריך לתפור את כל היריעה כספר, אלא אפילו תפר בגידין שלש תפירות בקצה היריעה, ושלש באמצעה, ושלש בקצה השנית - כשרה, מפני שנקרת איגרת:

יב.

וצריך הקורא לקראות עשרה בני המן ו'**עשרת**' בנשימה אחת, כדי להודיע לעם שכולם נתלו ונהרגו כאחד.

ומנהג כל ישראל שהקורא את המגילה קורא ופושט כאיגרת, וכשיגמור חוזר וכורכה כולה, ומברך:

הסעודה

יג.

שני הימים האלו, שהן ארבעה עשר וחמישה עשר - אסורין בספד ותענית לכל אדם בכל מקום, בין לבני כרכין שהן עושין חמישה עשר בלבד, בין לבני עיירות שהן עושין ארבעה עשר בלבד.

ושני הימים אסורין בספד ותענית באדר הראשון כאדר השני.

אנשי כפרים שהקדימו וקראו בשני או בחמישי הסמוך לפורים - מותרין בספד ותענית ביום קריאתן, ואסורין בשני הימים האלו אף על פי שאין קוראין בהם:

יד.

מצות יום ארבעה עשר לבני כפרים ועיירות, ויום חמישה עשר לבני כרכין, להיות **יום שמחה ומשתה, ומשלוח מנות לריעים ומתנות לאביונים.**

ומותר בעשיית מלאכה, ואף על פי כן אין ראוי לעשות בו מלאכה. אמרו חכמים, "כל העושה מלאכה ביום פורים אינו רואה סימן ברכה".

בני כפרים שקדמו וקראו בשני או בחמישי, אם חילקו מעות לאביונים ביום קריאתן - יצאו.

אבל המשתה והשמחה אין עושין אותה אלא בארבעה עשר, ואם הקדימו - לא יצאו.

וסעודת פורים שעשייה בלילה - לא יצא ידי חובתו:

טו.

כיצד חובת סעודה זו? שיאכל בשר, ויתקן סעודה נאה כפי אשר תמצא ידו, ושותה יין עד שישתכר ויירדם בשכרות:

טז.

וכן, חייב אדם לשלוח שתי מנות של בשר, או שני מיני תבשיל, או שני מיני אכלין, לחבירו, שנאמר "**ומשלוח מנות איש לרעהו**" (אסתר ט':י"ט; ט':כ"ב), שתי מנות לאיש אחד.

וכל המרבה לשלוח לריעים - משובח.

ואם אין לו - מחליף עם חבירו, זה שולח לזה סעודתו וזה שולח לזה סעודתו, כדי לקיים "**ומשלוח מנות**":

עז.

וחייב לחלק לעניים ביום הפורים, אין פחות משני עניים. נותן לכל אחד מתנה אחת, או מעות או מיני תבשיל או מיני אכלין, שנאמר "**ומתנות לאביונים**" (אסתר ט:כ"ב) - שתי מתנות לשני עניים.

ואין מדקדקין במעות פורים, אלא כל הפושט ידו ליטול - נותנין לו.

ואין משנין מעות פורים לצדקה אחרת:

יז.

מוטב לאדם להרבות במתנות אביונים מלהרבות בסעודתו ובשילוח לריעיו, שאין שם שמחה גדולה ומפוארה אלא לשמח לב עניים ויתומים ואלמנות וגרים, שהמשמח לב אמיללים האלו מידמה בשכינה, שנאמר "**להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים**" (ישעיהו נ"ז:ט"ו) :

יח.

וכל ספרי הנביאים וכל הכתובין עתידין לבטל לימות המשיח, חוץ ממגילת אסתר. הרי היא קיימת כחמישה חומשי תורה וכהלכות של תורה שבעל פה, שאינן בטלין לעולם.

ואף על פי שכל זכרון הצרות יבטל, שנאמר "**כי נשכחו הצרות הראשונות**" וכו' (ישעיהו ס"ה:ט"ז) , ימי הפורים לא יבטלו, שנאמר "**וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם**" (אסתר ט:כ"ח) :